

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (dziesiąta izba)

z dnia 23 marca 2023 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Artykuły 34 i 36 TFUE – Swobodny przepływ towarów – Środek o skutku równoważnym z ograniczeniem ilościowym – Nośniki audycji audiowizualnych – Sprzedaż przez internet – Uregulowanie państwa członkowskiego przewidujące obowiązek klasyfikacji według wieku i oznaczania audycji – Ochrona małoletnich – Nośniki, które były już przedmiotem klasyfikacji i oznakowania w innym państwie członkowskim – Proporcjonalność

W sprawie C-662/21

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Korkein hallinto-oikeus (najwyższy sąd administracyjny, Finlandia) postanowieniem z dnia 29 października 2021 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 4 listopada 2021 r., w postępowaniu wszczętym przez:

Booky.fi Oy,

przy udziale:

Kansallinen audiovisuaalinen instituutti (KAVI),

TRYBUNAŁ (dziesiąta izba),

w składzie: D. Gratsias, prezes izby, M. Ilešič (sprawozdawca) i I. Jarukaitis, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Szpunar,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu Kansallinen audiovisuaalinen instituutti (KAVI) – E. Lauri i L. Pekkala,
- w imieniu rządu fińskiego – H. Leppo, w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Komisji Europejskiej – J. Ringborg, I. Söderlund i F. Thiran, w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: fiński.

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 34 i 36 TFUE.
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania wszczętego przez Booky.fi Oy w przedmiocie decyzji Kansallinen audiovisuaalinen instituutti (KAVI) (narodowego instytutu audiowizualnego, Finlandia) zobowiązującej ową spółkę do wskazania w informacjach dotyczących nośników audycji audiowizualnych oferowanych do sprzedaży za pośrednictwem jej sklepu internetowego ograniczenia wiekowego, poniżej której audycje te nie mogą być wyświetlane, opartej na klasyfikacji przewidzianej w uregulowaniu fińskim.

Ramy prawne

Prawo międzynarodowe

- 3 Artykuł 17 Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 20 listopada 1989 r. (*Recueil des traités des Nations unies*, vol. 1577, s. 3), która weszła w życie w dniu 2 września 1990 r., stanowi:

„Państwa-strony uznają ważną rolę spełnianą przez środki masowego przekazu i zapewnią, aby dziecko miało dostęp do informacji oraz materiałów pochodzących z różnorodnych źródeł krajowych i międzynarodowych, szczególnie do tych, które mają na uwadze jego dobro w wymiarze społecznym, duchowym i moralnym oraz jego zdrowie fizyczne i psychiczne. W tym celu państwa-strony będą:

[...]

- e) zachęcały do rozwijania odpowiednich kierunków działalności dla ochrony dzieci przed informacjami i materiałami szkodliwymi z punktu widzenia ich dobra, mając na względzie postanowienia artykułów 13 i 18”.

Prawo Unii

- 4 Motywy 59 i 104 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych) (Dz.U. 2010, L 95, s. 1) wskazują, że:

„(59) Dostępność szkodliwych treści w audiowizualnych usługach medialnych stanowi źródło niepokoju dla prawodawców, przedsiębiorstw branżowych i rodziców. Pojawia się również nowe problemy, związane zwłaszcza z nowymi platformami i nowymi produktami. Przepisy służące ochronie fizycznego, umysłowego i moralnego rozwoju małoletnich oraz ochronie godności ludzkiej we wszystkich audiowizualnych usługach medialnych, w tym także w handlowych przekazach audiowizualnych, są zatem niezbędne.

[...]

(104) W związku z tym, że cele niniejszej dyrektywy, mianowicie stworzenie obszaru bez granic wewnętrznych na użytek audiowizualnych usług medialnych, przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony celów będących przedmiotem interesu ogólnego, w szczególności ochrony małoletnich i godności ludzkiej, jak również upowszechniania praw osób niepełnosprawnych, nie mogą być osiągnięte w wystarczający sposób przez państwa członkowskie, a ze względu na rozmiary i skutki niniejszej dyrektywy, mogą być osiągnięte w lepszy sposób na poziomie Unii [Europejskiej], Unia może podjąć działania, zgodnie z zasadą subsydiarności określoną w art. 5 [TUE]. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia tych celów”.

Prawo fińskie

- 5 Paragraf 1 kuvaohjelmalaki (710/2011) [ustawy o audycjach audiowizualnych (710/2011)] z dnia 17 czerwca 2011 r. (zwanej dalej „ustawą o audycjach audiowizualnych”) stanowi, że celem tej ustawy jest ochrona dzieci przed audycjami audiowizualnymi, które są szkodliwe dla ich rozwoju.
- 6 Zgodnie z bezwzględnie obowiązującym przepisem § 2 akapit pierwszy tej ustawy:

„Ustawa ta ma zastosowanie do oferowania i kontroli audycji audiowizualnej w Finlandii, jeżeli audycja ta jest udostępniana telewizyjnie lub w ramach usługi audycji na żądanie, do której znajduje zastosowanie llaki sähköisen viestinnän palveluista (917/2014) [ustawa o usługach łączności elektronicznej (917/2014)]. Ma ona zastosowanie do innego rodzaju oferowania audycji audiowizualnych i ich kontroli w Finlandii, jeżeli:

- 1) audycja jest oferowana przez przedsiębiorstwo lub podmiot zarejestrowany w Finlandii lub mający tam siedzibę;
- 2) audycja jest oferowana przez osobę będącą obywatelem fińskim lub mającą miejsce zwykłego pobytu w Finlandii; albo
- 3) decyzja o oferowaniu audycji została podjęta w Finlandii”.

7 Paragraf 3 pkt 3 ustawy o audycjach audiowizualnych definiuje oferowanie audycji audiowizualnej jako jej udostępnianie do publicznego wyświetlania.

8 Paragraf 3 pkt 5 tej ustawy przewiduje, że klasyfikacja polega na ustaleniu na podstawie wyświetlania audycji audiowizualnej, czy może ona mieć negatywny wpływ na rozwój dziecka w wieku poniżej określonego wieku.

9 Paragraf 5 akapit pierwszy tej ustawy stanowi:

„O ile § 9–11 nie stanowią inaczej, audycja audiowizualna może być oferowana tylko wtedy, gdy została zaklasyfikowana zgodnie z § 16 akapit pierwszy i jeżeli zawiera wyraźnie widoczne oznaczenie ograniczenia wiekowego i treści lub towarzyszy jej wzmianka na ten temat, albo – w przypadku audycji audiowizualnej w rozumieniu § 16 akapit trzeci – gdy zawiera wyraźnie widoczne oznaczenie ograniczenia wiekowego i treści lub towarzyszy jej wzmianka na ten temat. Jeżeli audycja audiowizualna jest audycją audiowizualną w rozumieniu art. 16 akapit drugi, można ją oferować tylko wtedy, gdy zawiera lub towarzyszy jej wyraźnie widoczne oznaczenie dolnego ograniczenia wiekowego od 18 lat”.

10 Zgodnie z brzmieniem § 6 akapit piąty ustawy o audycjach audiowizualnych:

„Sprzedawca audycji audiowizualnych udziela, w kontekście oferowania audycji, informacji na temat ograniczeń wiekowych i innych środków służących zapewnieniu ochrony dziecka”.

11 Paragraf 9 wspomnianej ustawy ma następujące brzmienie:

„Audycji audiowizualnej nie trzeba klasyfikować ani oznakowywać, jeżeli:

- 1) zawiera wyłącznie treść edukacyjną lub kulturalną;
- 2) zawiera wyłącznie treść muzyczną, sportową lub nagrania wydarzeń sportowych, kulturalnych lub religijnych albo innych podobnych wydarzeń;
- 3) dotyczy wyłącznie treści dotyczących majsterkowania, dobrostanu, dyskusji, gier, mody, ogrodnictwa, budownictwa, gotowania, dekoracji, quizów, gier konkursowych lub innych podobnych tematów oferowanych dla wszystkich grup wiekowych;
- 4) zawiera wyłącznie treść marketingową w odniesieniu do towarów lub usług;
- 5) zawiera wyłącznie treść informującą o działaniach ideologicznych lub politycznych;
- 6) zawiera informacje dotyczące aktualnych wydarzeń;
- 7) stanowi transmisję na żywo.

W drodze odstępstwa od akapitu pierwszego pkt 4 audycję audiowizualną, której treść dotyczy wyłącznie materiałów marketingowych dla audycji audiowizualnych, należy klasyfikować”.

12 Paragraf 10 wspomnianej ustawy stanowi:

„Audycji audiowizualnej nie trzeba klasyfikować ani oznakowywać, jeżeli:

- 1) jest udostępniana w ramach publikacji internetowej w rozumieniu laki sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä (460/2003) [ustawy o korzystaniu z wolności wypowiedzi w mediach (460/2003)] i jest produkowana lub nabywana w ramach rozpowszechniania tej publikacji;
- 2) jest oferowana w ramach usługi polegającej na oferowaniu audycji produkowanych przez osoby prywatne i jest produkowana przez osobę prywatną do celów rekreacyjnych;
- 3) jest oferowana i produkowana w ramach działalności edukacyjnej lub innej działalności kulturalnej;
- 4) chodzi o grę udostępnioną w ramach usługi polegającej na urządzaniu gier, a sprzedawca przestrzega kodeksu postępowania, który opracował dla takiej usługi, i podlega on kontroli zgodnie z § 8”.

13 Paragraf 11 akapit pierwszy ustawy o audycjach audiowizualnych przewiduje:

„[KAVI] może, na żądanie, zezwolić na oferowanie audycji audiowizualnych bez dokonania klasyfikacji ani oznakowania na podstawie niniejszej ustawy podczas szczególnego wydarzenia zorganizowanego w celu oferowania audycji audiowizualnych”.

14 Zgodnie z § 15 rzeczonyj ustawy:

„Audycję audiowizualną uważa się za szkodliwą dla rozwoju dziecka, jeżeli może ona mieć negatywny wpływ na rozwój dziecka ze względu na treść związaną z przemocą lub seksem, treść wywołującą niepokój albo innego podobnego rodzaju treść.

Przy ocenie szkodliwego charakteru audycji audiowizualnej należy uwzględnić kontekst i sposób, w jaki zostały przedstawione wydarzenia w audycji audiowizualnej”.

15 Paragraf 16 ustawy o audycjach audiowizualnych ma następujące brzmienie:

„Jeżeli audycja audiowizualna jest szkodliwa dla rozwoju dziecka w rozumieniu § 15, to należy ją, w zależności od jej treści, klasyfikować według ograniczenia wiekowego od 7, 12, 16 lub 18 lat i przypisać jej symbol wskazujący na jej treść. Jeżeli audycja nie musi być uznana za szkodliwą dla rozwoju dziecka, to należy ją klasyfikować jako audycję, która może być oferowana wszystkim grupom wiekowym.

Jeżeli audycja jest wyraźnie oferowana wyłącznie osobom powyżej 18 roku życia, to nie jest ona klasyfikowana. Audycja taka może być oferowana tylko wtedy, gdy zawiera widoczną informację dotyczącą ograniczenia wiekowego od 18 lat lub taka informacja wyraźnie jej towarzyszy.

[KAVI] może zatwierdzić ograniczenie wiekowe i symbol opisujący treść audycji, które zostały przypisane na terytorium Unii w celu udostępnienia owej audycji w Finlandii, zgodnie z niniejszą ustawą, przy czym audycja ta nie jest klasyfikowana w tym państwie”.

16 Zgodnie z § 19 tej ustawy KAVI jest odpowiedzialny za zapewnienie przestrzegania tej ustawy.

- 17 Paragraf 30 rzeczonyj ustawy przewiduje możliwość zaskarżenia wydanej przez KAVI decyzji w sprawie klasyfikacji.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 18 Booky.fi jest fińskim przedsiębiorstwem, które sprzedaje za pośrednictwem swojego sklepu internetowego audycje audiowizualne zapisane na nośnikach fizycznych, takich jak DVD i płyty Blu-ray.
- 19 Podczas kontroli przeprowadzonej w 2018 r. KAVI stwierdził, że Booky.fi oferowała sprzedaż nośników audycji audiowizualnych bez podania informacji dotyczących dopuszczalnego ograniczenia wiekowego i treści audycji audiowizualnej wymaganych przez ustawę o audycjach audiowizualnych.
- 20 Decyzją z dnia 9 lipca 2018 r. KAVI nakazał Booky.fi między innymi włączyć tych informacji do informacji dotyczących nośników sprzedawanych przez nią audycji, a następnie decyzją z dnia 9 października 2018 r. oddalił odwołanie wniesione przez Booky.fi od tej decyzji.
- 21 Booky.fi wniosła skargę na decyzję KAVI do Helsingin hallinto-oikeus (sądu administracyjnego w Helsinkach, Finlandia), który oddalił tę skargę wyrokiem z dnia 9 grudnia 2019 r. Sąd ten orzekł, że skoro w przypadku sklepu internetowego publiczne oferowanie audycji audiowizualnej w rozumieniu § 5 akapit pierwszy ustawy o audycjach audiowizualnych następuje w chwili wprowadzenia na sprzedaż nośników takiej audycji lub możliwości jej zamówienia w inny sposób, to ów nośnik musi zawierać przewidzianą w tej ustawie informację dotyczącą ograniczenia wiekowego lub musi mu towarzyszyć wzmianka na ten temat.
- 22 Na poparcie skargi kasacyjnej od tego wyroku, które Booky.fi wniósł do Korkein hallinto-oikeus (najwyższego sądu administracyjnego, Finlandia), będącego sądem odsyłającym w niniejszej sprawie, spółka ta podnosi, że wymóg, aby audycje audiowizualne sprzedawane przez nią w sklepie internetowym podlegały klasyfikacji i oznakowaniu pod względem ograniczeń wiekowych obowiązujących w Finlandii, mimo że są one już przedmiotem takiej klasyfikacji w innym państwie członkowskim, a informacje dotyczące ograniczenia wiekowego zostały już tam umieszczone zgodnie z przepisami tego innego państwa członkowskiego, stanowi środek o skutku równoważnym z ograniczeniami ilościowymi w przywozie w rozumieniu art. 34 TFUE.
- 23 Zdaniem Booky.fi przepisy ustawy o audycjach audiowizualnych wykraczają poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia celu ochrony dziecka, w sytuacji gdy audycje audiowizualne są przeznaczone wyłącznie dla dorosłych nabywców. Twierdzi on ponadto, że obowiązek klasyfikacji, zgodnie z uregulowaniem fińskim, wszystkich nośników audycji audiowizualnych oferowanych w sklepie internetowym jest sprzeczny z zasadą proporcjonalności i że byłoby mniej ograniczające dla swobodnego przepływu towarów, gdyby obowiązkowi temu podlegały jedynie nośniki rzeczywiście przywożone do Finlandii. W tym względzie Booky.fi wskazuje, że zamawia u hurtowników międzynarodowych nośniki audycji audiowizualnych, które oferuje on na swojej stronie sprzedaży wyłącznie na podstawie otrzymanych zamówień.
- 24 Zdaniem sądu odsyłającego oferowanie nośników audycji audiowizualnych za pośrednictwem sklepu internetowego wchodzi w zakres pojęcia oferowania audycji audiowizualnych w rozumieniu § 5 akapit pierwszy ustawy o audycjach audiowizualnych, w związku z czym informacja dotycząca ograniczenia wiekowego odpowiadającego klasyfikacji opartej na tej

ustawie musi znajdować się w informacjach dotyczących nośnika, jeżeli jest on oferowany do sprzedaży, i to niezależnie od faktu, że zapisana na nim audycja została ponadto zaklasyfikowana przez właściwy organ innego państwa członkowskiego.

- 25 Sprzedaż nośników audycji audiowizualnych, którym towarzyszy informacja dotycząca ograniczenia wiekowego odpowiadającego klasyfikacji innego państwa członkowskiego, nie pozwalałaby bowiem nabywcy na uzyskanie w chwili nabycia informacji o treści audycji audiowizualnej i o oznakowaniu pod względem ograniczeń wiekowych obowiązujących w Finlandii, co nie pozwoliłoby na osiągnięcie odpowiedniego poziomu ochrony dziecka, o którym mowa w ustawie o audycjach audiowizualnych.
- 26 Niemniej jednak sąd odsyłający zastanawia się, czy w okolicznościach takich jak w zawisłym przed nim sporze przewidziany w tej ustawie obowiązek klasyfikacji i oznakowania audycji ze względu na wiek nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia celu ochrony dziecka, o którym mowa w tej ustawie.
- 27 W szczególności sąd ten uważa, że okoliczności tego sporu różnią się od okoliczności sprawy, w której zapadł wyrok z dnia 14 lutego 2008 r., *Dynamic Medien* (C-244/06, EU:C:2008:85), ponieważ w niniejszej sprawie nie można odstąpić od przewidzianego w ustawie o audycjach audiowizualnych obowiązku wskazania ograniczenia wiekowego, nawet jeśli jest pewne, że nabywca nośnika audycji audiowizualnej jest pełnoletni.
- 28 Przepisy tej ustawy różnią się również od przepisów niemieckich rozpatrywanych w sprawie, w której zapadł wyrok z dnia 14 lutego 2008 r., *Dynamic Medien* (C-244/06, EU:C:2008:85), ponieważ przepisy te miały zastosowanie zarówno do sprzedawców nośników audiowizualnych mających siedzibę na terytorium krajowym, jak i do sprzedawców mających siedzibę w innych państwach członkowskich, podczas gdy nie ma to miejsca w przypadku ustawy o audycjach audiowizualnych.
- 29 W tych okolicznościach *Korkein hallinto-oikeus* (najwyższy sąd administracyjny) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy art. 34 TFUE w świetle art. 36 TFUE stoi na przeszkodzie takiej wykładni § 5 akapit pierwszy ustawy o audycjach audiowizualnych, która wymaga, by nośniki audycji audiowizualnych były klasyfikowane zgodnie z ustawą o audycjach audiowizualnych i by oparta na tej klasyfikacji informacja o ograniczeniach wiekowych przewidziana w tej ustawie była podawana wraz z informacją o produkcie już w momencie, gdy nośniki audycji audiowizualnych są oferowane do sprzedaży w sklepie internetowym, nawet jeśli wspomniane nośniki zostały sklasyfikowane i oznakowane w innym państwie członkowskim, a nie zostały jeszcze dostarczone do Finlandii?

Czy dla odpowiedzi na pytanie ma znaczenie, że ustawa o audycjach audiowizualnych nie zawiera przepisu o zwolnieniu od obowiązku klasyfikacji i oznakowania w przypadku uzyskania pewności co do pełnoletniości nabywcy nośnika audycji audiowizualnych i że wspomniany wymóg ponownego klasyfikowania i oznakowania ma zastosowanie w przypadku oferowania nośnika audycji audiowizualnych w sklepie internetowym wyłącznie wtedy, gdy audycje te są oferowane przez podmioty lub przedsiębiorców zarejestrowanych lub mających siedzibę w Finlandii lub gdy są oferowane przez osobę mającą obywatelstwo fińskie lub miejsce zwykłego pobytu w Finlandii względnie gdy decyzja o oferowaniu audycji została podjęta w Finlandii?

- 2) Jeżeli proporcjonalność wyżej wymienionego wymogu ponownej klasyfikacji i oznakowania zakłada, że można uczynić wyjątek od tego wymogu w przypadku uzyskania pewności co do pełnoletniości kupującego treści wizualne: czy w przypadku sprzedaży na rzecz osób pełnoletnich konieczne jest wymaganie całkowitej pewności co do pełnoletniości nabywcy, czy też wystarczy, że sprzedawca tego nośnika podejmie starania w celu upewnienia się, iż nabywca jest pełnoletni?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

- 30 Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 34 i 36 TFUE należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego, które w celu ochrony małoletnich przed treściami audiowizualnymi mogącymi szkodzić ich dobru i rozwojowi osobistemu wymagają, by audycje audiowizualne zapisane na nośniku fizycznym i sprzedawane za pośrednictwem sklepu internetowego były uprzednio przedmiotem procedury kontroli i klasyfikacji pod względem ograniczeń wiekowych oraz odpowiedniego oznakowania zgodnie z prawem tego państwa członkowskiego, również w przypadku gdy audycje te były już przedmiotem podobnej procedury, a także klasyfikacji i oznakowania na podstawie prawa innego państwa członkowskiego.
- 31 Sąd odsyłający zwraca się ponadto do Trybunału o wyjaśnienie, czy w ramach tej oceny znaczenie mają, po pierwsze, okoliczność, że odnośne uregulowanie krajowe nie przewiduje odstępstwa od takiego wymogu, jeżeli można wykazać, że nabywca nośnika, o którym mowa w tym uregulowaniu, jest osobą pełnoletnią, a po drugie, okoliczność, że rzeczony uregulowanie ma zastosowanie wyłącznie do audycji oferowanych przez przedsiębiorstwa lub podmioty zarejestrowane lub mające siedzibę w danym państwie członkowskim albo przez osobę będącą obywatelem tego państwa członkowskiego lub mającą w nim zwykłe miejsce zamieszkania albo też gdy decyzja o oferowaniu tych audycji została podjęta w tym państwie członkowskim.
- 32 Na wstępie należy przypomnieć, że swobodny przepływ towarów między państwami członkowskimi stanowi podstawową zasadę traktatu FUE, znajdującą swój wyraz w ustanowionym w art. 34 TFUE zakazie ograniczeń ilościowych w przywozie między państwami członkowskimi oraz wszelkich środków o skutku im równoważnym (wyrok z dnia 18 czerwca 2019 r., Austria/Niemcy, C-591/17, EU:C:2019:504, pkt 119 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 33 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zakaz środków o skutku równoważnym z ograniczeniami ilościowymi w przywozie ustanowiony w art. 34 TFUE dotyczy wszelkich przepisów państw członkowskich mogących bezpośrednio lub pośrednio, rzeczywiście lub potencjalnie, utrudniać handel wewnątrz Unii (wyrok z dnia 18 czerwca 2019 r., Austria/Niemcy, C-591/17, EU:C:2019:504, pkt 120 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 34 Ponadto środek, nawet jeśli jego celem lub skutkiem nie jest mniej korzystne traktowanie towarów pochodzących z innych państw członkowskich, również wchodzi w zakres pojęcia „środka o skutku równoważnym z ograniczeniami ilościowymi” w rozumieniu art. 34 TFUE, jeżeli utrudnia dostęp do rynku jednego państwa członkowskiego produktów pochodzących z innych państw członkowskich (wyrok z dnia 18 czerwca 2019 r., Austria/Niemcy, C-591/17, EU:C:2019:504, pkt 121 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 35 W niniejszym przypadku środek taki jak rozpatrywany w postępowaniu głównym, zgodnie z którym audycje audiowizualne powinny, zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym są sprzedawane za pośrednictwem sklepu internetowego, być uprzednio przedmiotem procedury kontroli, a także klasyfikacji i oznakowania pod względem ograniczeń wiekowych określonych dla celów ochrony małoletnich, skutkuje tym, że przywóz nośników audycji audiowizualnych z innego państwa członkowskiego staje się bardziej uciążliwy i kosztowny.
- 36 W związku z tym środek taki może utrudniać dostęp do rynku danego państwa członkowskiego nośników audycji audiowizualnych pochodzących z innych państw członkowskich i, zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 32–34 niniejszego wyroku, stanowi w konsekwencji środek o skutku równoważnym z ograniczeniami ilościowymi w rozumieniu art. 34 TFUE, co do zasady niezgodny z obowiązkami wynikającymi z tego artykułu (zob. podobnie wyrok z dnia 14 lutego 2008 r., *Dynamic Medien*, C-244/06, EU:C:2008:85, pkt 34, 35).
- 37 Z utrwalonego orzecznictwa wynika, że uregulowanie krajowe, które stanowi środek o skutku równoważnym z ograniczeniami ilościowymi, może być jednak uzasadnione jednym ze względów interesu ogólnego wymienionych w art. 36 TFUE lub nadrzędnymi wymogami interesu ogólnego. W obydwu przypadkach środek krajowy musi być odpowiedni dla zapewnienia osiągnięcia zamierzonego celu i nie może wykraczać poza to, co jest niezbędne do jego osiągnięcia (zob. podobnie w szczególności wyrok z dnia 12 listopada 2015 r., *Visnapuu*, C-198/14, EU:C:2015:751, pkt 110 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 38 W niniejszej sprawie z postanowienia odsyłającego wynika, że środek rozpatrywany w postępowaniu głównym ma na celu, jak stanowi § 1 ustawy o audycjach audiowizualnych, ochronę małoletnich przed audycjami audiowizualnymi, których treść jest szkodliwa dla ich rozwoju.
- 39 W tym względzie należy przypomnieć, że ochrona dziecka jest zapisana w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, której art. 24 ust. 1 stanowi, że dzieci mają prawo do takiej ochrony i opieki, jaka jest niezbędna dla ich dobra. Została ona również uznana w wielu międzynarodowych instrumentach prawnych, wśród których znajduje się między innymi Konwencja o prawach dziecka, ratyfikowana przez wszystkie państwa członkowskie, której art. 17 lit. e) stanowi, że państwa będące jej stronami będą zachęcały do rozwijania odpowiednich kierunków działalności dla ochrony dzieci przed informacjami i materiałami szkodliwymi z punktu widzenia ich dobra.
- 40 Co się tyczy w szczególności audycji audiowizualnych, prawodawca Unii podkreślił w motywie 59 dyrektywy 2010/13 konieczność ochrony małoletnich przed treściami, które mogą być dla nich szkodliwe, przypominając jednocześnie w motywie 104 tej dyrektywy, że chodzi o cel leżący w interesie ogólnym, który zasługuje na wysoki poziom ochrony.
- 41 W konsekwencji ochrona małoletnich przed audycjami audiowizualnymi, których treść może szkodzić ich dobru i rozwojowi osobistemu, stanowi nadrzędny wymóg interesu ogólnego, mogący co do zasady uzasadniać ograniczenie swobodnego przepływu towarów (zob. podobnie wyroki: z dnia 14 lutego 2008 r., *Dynamic Medien*, C-244/06, EU:C:2008:85, pkt 42 i przytoczone tam orzecznictwo; a także z dnia 19 listopada 2020 r., *ZW*, C-454/19, EU:C:2020:947, pkt 40).
- 42 Jak wynika z pkt 37 niniejszego wyroku, należy jeszcze ocenić, czy rozpatrywane w postępowaniu głównym uregulowanie jest właściwe dla zagwarantowania realizacji tego uzasadnionego celu i czy nie wykracza poza to, co jest niezbędne dla jego osiągnięcia.

- 43 W tym względzie ostatecznie do sądu odsyłającego, do którego wyłącznej kompetencji należy ocena okoliczności faktycznych zawisłego przed nim sporu oraz dokonanie wykładni właściwego uregulowania krajowego, należy ustalenie, czy i w jakim zakresie uregulowanie to spełnia te wymogi (wyrok z dnia 7 września 2022 r., *Cilevičs i in.*, C-391/20, EU:C:2022:638, pkt 72 i przytoczone tam orzecznictwo). W tym celu powinien on zbadać w sposób obiektywny, za pomocą danych statystycznych, danych jednorazowych lub za pomocą innych środków, czy dowody dostarczone przez zainteresowane państwo członkowskie pozwalają w sposób racjonalny stwierdzić, że wybrane środki są odpowiednie dla realizacji zamierzonych celów, a także czy jest możliwe osiągnięcie tych celów za pomocą środków ograniczających w mniejszym stopniu swobodny przepływ towarów (zob. podobnie wyrok z dnia 19 października 2016 r., *Deutsche Parkinson Vereinigung*, C-148/15, EU:C:2016:776, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 44 Niemniej Trybunał, do którego zwrócono się o udzielenie temu sądowi użytecznej odpowiedzi, jest właściwy do dostarczenia mu wskazówek związanych z aktami sprawy oraz z uwagami pisemnymi bądź ustnymi, które przedstawiono Trybunałowi, umożliwiających wspomnianemu sądowi wydanie rozstrzygnięcia (wyrok z dnia 7 września 2022 r., *Cilevičs i in.*, C-391/20, EU:C:2022:638, pkt 73 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 45 Jeżeli chodzi, w pierwszej kolejności, o możliwość osiągnięcia przywołanych celów za pomocą spornego w postępowaniu głównym uregulowania krajowego, to należy zauważyć, że wymóg polegający na tym, by audycje audiowizualne sprzedawane w danym państwie członkowskim były uprzednio przedmiotem klasyfikacji w tym państwie członkowskim lub zostały opatrzone informacją dotyczącą minimalnego wieku zalecanego do ich wyświetlania, w zakresie, w jakim umożliwia konsumentom uzyskanie informacji o charakterze treści tych audycji, a tym samym ustalenie, które z tych audycji są dostosowane do wieku dzieci, za które są odpowiedzialni, jest odpowiedni do ochrony małoletnich przed audycjami, których treść może szkodzić ich dobru i rozwojowi osobistemu (zob. podobnie wyrok z dnia 14 lutego 2008 r., *Dynamic Medien*, C-244/06, EU:C:2008:85, pkt 47).
- 46 Jednakże uregulowanie przewidujące taki środek może zapewnić realizację tego celu jedynie w wypadku, gdy rzeczywiście zmierza ono do jego osiągnięcia w sposób spójny i systematyczny (zob. podobnie wyrok z dnia 4 lipca 2019 r., *Komisja/Niemcy*, C-377/17, EU:C:2019:562, pkt 89 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 47 W tym względzie należy zauważyć, po pierwsze, że uregulowanie rozpatrywane w postępowaniu głównym przewiduje szereg odstępstw od obowiązku klasyfikacji i oznakowania audycji audiowizualnych w Finlandii.
- 48 Jak wynika z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, odstępstwa te, przewidziane w §§ 9 i 10 ustawy o audycjach audiowizualnych, opierają się na treści danej audycji lub kontekście, w jakim jest ona oferowana. Ponadto na mocy § 11 tej ustawy odstępstwo może zostać przyznane, pod pewnymi warunkami, na żądanie.
- 49 Jednakże takie odstępstwa, w zakresie, w jakim są ściśle określone lub dotyczą audycji audiowizualnych, których treść nie może a priori szkodzić rozwojowi osobistemu małoletnich, mają ograniczony zakres. Tym samym, z zastrzeżeniem dokonania weryfikacji przez sąd odsyłający, nie wydaje się, aby mogły one stanowić przeszkodę w realizacji celu zamierzonego przez wspomnianą ustawę.

- 50 Po drugie, z § 2 ustawy o audycjach audiowizualnych wynika, że nośnik audycji audiowizualnej podlega przepisom tej ustawy tylko wtedy, gdy jest on sprzedawany w Finlandii przez przedsiębiorstwo lub podmiot zarejestrowany w tym państwie członkowskim lub mający tam siedzibę, przez obywatela fińskiego lub przez osobę mającą zwykłe miejsce zamieszkania w Finlandii lub jeżeli decyzja o sprzedaży tego nośnika została podjęta w Finlandii.
- 51 Uregulowanie takie, w zakresie, w jakim skutkuje wyłączeniem z zakresu stosowania ustawy o audycjach audiowizualnych części nośników, które mogą być sprzedawane w Finlandii z innego państwa członkowskiego, umożliwiając w ten sposób sprzedaż w Finlandii nośników audycji pozbawionych oznakowania dotyczącego minimalnego wieku wymaganego do ich wyświetlania, wydaje się ograniczać skuteczność uregulowania będącego przedmiotem postępowania głównego ze szkodą dla realizacji celu ochrony małoletnich.
- 52 W swoich uwagach na piśmie rząd fiński wskazał, że ustanowienie w Finlandii systemu prawnego, na mocy którego nośniki audycji audiowizualnych sprzedawane na odległość z innego państwa członkowskiego mogłyby podlegać obowiązkowi klasyfikacji przewidzianemu w ustawie o audycjach audiowizualnych, nie było możliwe. W każdym wypadku skuteczne nadzorowanie przestrzegania takiego obowiązku nie byłoby w praktyce możliwe.
- 53 Ponadto zdaniem tego rządu większość konsumentów fińskich dokonuje zakupów w sklepach internetowych z siedzibą w Finlandii, tak że realizacja celu, do którego osiągnięcia zmierza ustawa o audycjach audiowizualnych, nie jest zasadniczo zagrożona przez fakt, że przepisy tej ustawy nie obejmują wszystkich zagranicznych sprzedawców nośników audycji audiowizualnych.
- 54 Jak wynika z orzecznictwa przypomnianego w pkt 43 niniejszego wyroku, do sądu odsyłającego należy zbadanie w sposób obiektywny, w szczególności na podstawie dowodów dostarczonych przez organy danego państwa członkowskiego, czy w świetle w szczególności zakresu stosowania uregulowania będącego przedmiotem postępowania głównego obowiązek klasyfikacji i oznakowania nośników audycji audiowizualnych sprzedawanych w Finlandii odpowiada rzeczywiście dążeniu do osiągnięcia celu polegającego na ochronie osób małoletnich przed zawartymi na nośnikach treściami, które mogą szkodzić ich dobru i rozwojowi osobistemu.
- 55 W tym celu należy wziąć pod uwagę w szczególności ratio legis, które leży u podstaw ograniczenia zakresu stosowania uregulowania rozpatrywanego w postępowaniu głównym, oraz konsekwencje, jakie to ograniczenie ma konkretnie dla realizacji zamierzonego celu.
- 56 W drugiej kolejności, co się tyczy oceny konieczności środka rozpatrywanego w postępowaniu głównym, należy podkreślić, że w braku harmonizacji na szczeblu Unii przepisów mających zastosowanie do klasyfikacji i oznakowania audycji audiowizualnych to do państw członkowskich należy określenie poziomu, na jakim zamierzają zapewnić osobom małoletnim ochronę przed treściami audiowizualnymi mogącymi szkodzić ich dobru i rozwojowi osobistemu.
- 57 Tak więc środki przyjęte przez państwo członkowskie w celu ochrony małoletnich przed takimi treściami niekoniecznie odpowiadają wspólnej dla wszystkich państw członkowskich koncepcji pod względem poziomu i sposobu tej ochrony. Ponieważ koncepcje te mogą być odmienne w różnych państwach członkowskich w zależności od poglądów dotyczących moralności lub kultury, należy uznać, że państwu członkowskim przysługuje w tym względzie zakres uznania (zob. podobnie wyrok z dnia 19 listopada 2020 r., ZW, C-454/19, EU:C:2020:947, pkt 42 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 58 W związku z tym okoliczność, że państwo członkowskie wybrało różne sposoby ochrony osób małoletnich przed treściami mogącymi szkodzić ich dobru i rozwojowi osobistemu, różniące się od tych przyjętych przez inne państwo członkowskie, nie może sama w sobie mieć wpływu na ocenę proporcjonalności przepisów krajowych przyjętych w tej dziedzinie, ponieważ przepisy te powinny być oceniane jedynie w świetle celu, jakiemu mają służyć, oraz poziomu ochrony, jaki dane państwo członkowskie zamierza zapewnić (zob. podobnie wyrok z dnia 14 lutego 2008 r., *Dynamic Medien*, C-244/06, EU:C:2008:85, pkt 49 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 59 Wynika z tego w szczególności, że państwo członkowskie może zasadnie uznać, iż konsumenci obecni na jego terytorium powinni mieć możliwość oparcia się na informacjach dotyczących ograniczeń wiekowych i treści odzwierciedlających koncepcje w zakresie moralności i kultury przeważające w tym państwie członkowskim, tak aby mogli oni podjąć świadomą decyzję, czy dana audycja audiowizualna jest dostosowana do wieku osób małoletnich, za które są odpowiedzialni.
- 60 W konsekwencji nie można wymagać od państwa członkowskiego, aby odstąpiło od obowiązku polegającego na tym, by audycje audiowizualne sprzedawane za pośrednictwem sklepu internetowego były uprzednio w tym państwie członkowskim przedmiotem klasyfikacji i oznakowania pod względem ograniczeń wiekowych, w celu ochrony małoletnich, ze względu na to, że audycja taka była już przedmiotem klasyfikacji i oznakowania w tym samym celu.
- 61 Podobnie państwo członkowskie nie może być zobowiązane do ustanowienia odstępstwa od obowiązku klasyfikacji i oznakowania audycji audiowizualnych pod względem ograniczeń wiekowych, w przypadku gdy można wykazać, że nabywca nośnika jest osobą pełnoletnią. W przypadku bowiem gdyby klasyfikacja i oznakowanie audycji audiowizualnych pod względem ograniczeń wiekowych zostały dokonane przed wysłaniem nośnika, na którym są one zapisane, lecz dopiero po jego zakupie, konsumenci nie byłiby w stanie dokonać świadomej oceny, czy dana audycja jest dostosowana do wieku osób małoletnich, za które są odpowiedzialni lub które mogą mieć dostęp do owego nośnika. Istniałoby zatem większe ryzyko, że małoletni uzyska dostęp do audycji niedostosowanej do jego wieku. W świetle tych rozważań nie można również wymagać od państwa członkowskiego, aby poddało obowiązkowi klasyfikacji i oznakowania jedynie audycje zapisane na nośnikach, które zostały rzeczywiście dostarczone w tym państwie członkowskim.
- 62 Ponadto należy zauważyć, że naruszenie swobody przepływu nagrań nośników audycji audiowizualnych poprzez środek taki jak rozpatrywany w postępowaniu głównym nie wydaje się wykraczać poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia celu realizowanego przez ten środek, czego zbadanie należy jednak do sądu odsyłającego.
- 63 W tym względzie należy zauważyć w szczególności, że jak wynika z postanowienia odsyłającego, ustawodawca fiński ograniczył zakres stosowania spornego środka w § 2 akapit pierwszy ustawy o audycjach audiowizualnych i przewidział w §§ 9–11 tej ustawy szereg odstępstw od obowiązku klasyfikacji i oznakowania audycji audiowizualnych.
- 64 Ponadto żaden element akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, nie pozwala sądzić, że procedura klasyfikacji na podstawie tej ustawy nie jest łatwo dostępna, że nie może być ona prowadzona w rozsądnym terminie ani że jeśli prowadzi do odmowy, to powinna istnieć możliwość zaskarżenia wydanej w tym względzie decyzji na drodze sądowej. Jednakże to do sądu odsyłającego należy zbadanie tej kwestii (zob. podobnie wyrok z dnia 14 lutego 2008 r., *Dynamic Medien*, C-244/06, EU:C:2008:85, pkt 50, 51).

- 65 W świetle powyższych rozważań na pytanie pierwsze należy odpowiedzieć w następujący sposób:
- artykuły 34 i 36 TFUE należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego, które w celu ochrony małoletnich przed treściami audiowizualnymi mogącymi szkodzić ich dobru i rozwojowi osobistemu wymagają, by audycje audiowizualne zapisane na nośniku fizycznym i sprzedawane za pośrednictwem sklepu internetowego były uprzednio przedmiotem procedury kontroli i klasyfikacji pod względem ograniczeń wiekowych oraz odpowiedniego oznakowania zgodnie z prawem tego państwa członkowskiego również w przypadku, gdy audycje te były już przedmiotem podobnej procedury, klasyfikacji i oznakowania na podstawie prawa innego państwa członkowskiego, pod warunkiem że takie uregulowanie jest właściwe dla zapewnienia osiągnięcia tego celu i nie wykracza poza to, co jest niezbędne do jego osiągnięcia;
 - w tym względzie okoliczność, że część nośników, które mogą być sprzedawane w danym państwie członkowskim z innego państwa członkowskiego, jest wyłączona z zakresu stosowania rzeczonoego uregulowania, nie ma decydującego znaczenia, pod warunkiem że takie ograniczenie nie zagraża realizacji zamierzonego celu. Okoliczność, że dane uregulowanie krajowe nie przewiduje odstępstwa od tego wymogu, jeżeli można wykazać, że nabywca nośnika, o którym mowa w tym uregulowaniu, jest pełnoletni, również nie ma determinującego charakteru.

W przedmiocie pytania drugiego

- 66 W świetle odpowiedzi udzielonej na pytanie pierwsze nie ma potrzeby udzielania odpowiedzi na przedłożone pytanie drugie.

W przedmiocie kosztów

- 67 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (dziesiąta izba) orzeka, co następuje:

Artykuły 34 i 36 TFUE należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego, które w celu ochrony małoletnich przed treściami audiowizualnymi mogącymi szkodzić ich dobru i rozwojowi osobistemu wymagają, by audycje audiowizualne zapisane na nośniku fizycznym i sprzedawane za pośrednictwem sklepu internetowego były uprzednio przedmiotem procedury kontroli i klasyfikacji pod względem ograniczeń wiekowych oraz odpowiedniego oznakowania zgodnie z prawem tego państwa członkowskiego również w przypadku, gdy audycje te były już przedmiotem podobnej procedury, klasyfikacji i oznakowania na podstawie prawa innego państwa członkowskiego, pod warunkiem że takie uregulowanie jest właściwe dla zapewnienia osiągnięcia tego celu i nie wykracza poza to, co jest niezbędne do jego osiągnięcia.

W tym względzie okoliczność, że część nośników, które mogą być sprzedawane w danym państwie członkowskim z innego państwa członkowskiego, jest wyłączona z zakresu stosowania rzeczonoego uregulowania, nie ma decydującego znaczenia, pod warunkiem że

take ograniczenie nie zagraża realizacji zamierzonego celu. Okoliczność, że dane uregulowanie krajowe nie przewiduje odstępstwa od tego wymogu, jeżeli można wykazać, że nabywca nośnika, o którym mowa w tym uregulowaniu, jest pełnoletni, również nie ma determinującego charakteru.

Podpisy